Indonesische Documentatie Dienst

VAN

A. N. P.-ANETA

's-GRAVENHAGE

's-Gravenhage, 17 Augustus 1954

Serie IX No. 31

INHOUDSOPGAVE :

Politieke leiders over de onderhandelingen	Pag.	399 - 400
Pers over de besprekingen	"	400 - 402
Binnenlandse problemen	"	402 -
De Unie-besprekingen in Den Haag Overeenkomst getekend	"	403
Persoverzicht Noord-Sumatra	"	404
K.H. Tjikwan over de financieel-economische situatie	"	405 - 406
Herorientatie van het Indonesische financieel-economische beleid	"	406
Verslag over de rijstaankoop	"	407
Coca Cola-fabriek in Djakarta geopend	"	407
Parlementair weekoverzicht	"	408 - 409
Binnenlands weekoverzicht	"	409 - 410
Persstemmen Midden- en Zuid-Sumatra	"	410

Politieke leiders over de onderhandelingen

DJAKARTA, 29 Juli (P.I. Aneta) - De voorzitter van de sectie buitenland van het parlement, Otto Rondonuwu, heeft Donderdagmorgen o.m. aan de pers verklaard, dat "wij bij elke onderhandeling steeds de politiek van geven en nemen toepassen binnen het kader, dat tevoren door ons is vastgesteld. Met betrekking tot de onderhandelingen over de Unie weten wij, dat onze delegatie de volle steun krijgt van het volk. En indien wij bij deze onderhandelingen te veel geven en te weinig nemen, dan treden wij buiten de reeds vastgestelde richtlijnen. In dit geval ontstaat de mogelijkheid, dat onze delegatie de steun zal verliezen, die het volk tot nu toe aan haar verleent", aldus Rondonuwu. Voorts verklaarde hij, dat "wij niet zoveel gewicht hechten aan de duur van de onderhandelingen; mits deze zich binnen het door ons vastgestelde raam ontwikkelen".

Op de vraag, hoe de verdere houding van Indonesie zal zijn, indien de reeds geamendeerde ontwerp-overeenkomst later niet door de Nederlandse delegatie zou worden geaccepteerd, antwoordde Rondonuwu:"Wij beschikken over een andere weg om ons doel, de opheffing van de Unie, te bereiken".

Sidik Djojosukarto

De algemene voorzitter van de P.N.I. Sidik Djojosukarto, verklaarde, dat indien de geamendeerde informele overeenstemming door de Nederlandse delegatie zou worden verworpen en hierdoor een impasse zou ontstaan, de enige weg, die door Indonesie dient te worden bewandeld is het opheffen van de Unieband op unilaterale wijze.

Hij verklaarde voorts, dat de PNI haar volle waardering heeft geuit t.a.v. de door minister Sunarjo bereikte resultaten. Doch desondanks heeft de PNI een aantal amandementen aangebracht. Hij gaf als zijn mening te kennen, dat indien de Unie op unilaterale wijze wordt opgeheven, Indonesie zijn schulden aan Nederland zal moeten blijven betalen. "Schulden zijn nu eenmaal schulden, die betaald moeten worden", aldus de PNI-voorzitter. Maar ten aanzien van de andere politieke en economische kwesties, d.w.z. inzake de Nederlandse belangen in Indonesie, kunnen andere maatregelen worden getroffen, teneinde op dit gebied wijzigingen aan te brengen. Sidik Djojosukarto gaf echter geen nadere toelichting, wat hij met deze wijzigingen bedoelde.

Met betrekking tot de kwestie West-Irian verklaarde Djojosukarto desgevraagd, dat uit juridisch staatsrechterlijk standpunt bekeken het inderdaad als juist kan worden beschouwd, dat deze kwestie niet in de onderhandelingen wordt besproken.

Dr Diapari

Dr Diapari van de S.K.I. verklaarde, dat hij het standpunt van zijn partij ten aanzien van de onderhandelingen reeds aan de regering heeft voorgelegd. Dit standpunt is in hoofdzaak gelijk aan de door hem kortgelegen afgelegde verklaring.

Dr Diapari verklaarde, dat indien de geamendeerde ontwerpovereenkomst niet door de Nederlanders wordt geaccepteerd, er nog een andere weg bestaat, n.l. die van arbitrage-

Op

I.

Op de vraag of door het bewandelen van een weg van arbitrage Indonesie niet haar oorspronkelijke standpunt zou verlaten, antwoordde dr Diapari, dat een dergelijke weg gebruikelijk is bij onderhandelingen over geschillen.

Wij hebben reeds pogingen gedaan om de kwestie op fatsoenlijke wijze met de Nederlanders tot oplossing te brengen en indien deze fatsoenlijke weg toch op niets uitloopt, dan is het niet verwonderlijk, dat Indonesie de laatste weg neemt, nl. de opheffing van de Unie op unilaterale wijze, aldus dr Diapari.

De voorzitter van de SKI-fractie in het Parlement was niet bereid om nadere verklaringen af te leggen ten aanzien van de consequenties van deze opheffing.

Pers over besprekingen

DJAKARTA, 30 Juli (P.I.Aneta) - "P e d o m a n" betreurt in een hoofdartikel het feit, dat het kabinet Ali-Wongso de kwestie van de opheffing van de Nederlands-Indonesische Unie en de terugkeer van West-Irian blijkbaar wenst te monopoliseren, door de oppositie buiten de besprekingen over deze kwesties te houden.

Deze kwesties vormen feitelijk een nationale zaak, die het gehele volk en alle politieke partijen raakt.

In een democratisch land is het de gewoonte, dat de regering terzake van dergelijke belangrijke kwesties verantwoording aflegt aan het parlement, inclusief de oppositiepartijen.

Blijkbaar wenst het kabinet Ali-Wongso evenals de distributie van zetels en licenties ook de Uniebesprekingen te monopoliseren, aldus het blad tot slot.

M e r d e k a

In een hoofdartikel spreekt "Merdeka" de hoopuit, dat na Yamin's aankomst in Nederland de Uniebesprekingen spoedig met succes zullen worden bekroond. Mogelijk zullen Yamin's nieuwe instructie en conceptie enige moeilijkheden opleveren, doch Nederland moet terzake beseffen, dat de Indonesische regering er slechts naar streeft de natinnale economie te vervolmaken en de verhoudingen met Nederland opeen betere basis te vestigen.

Een mislukking van de huidige Uniebesprekingen zal zowelop Nederland als op Indonesie een nadelige invloed uitoefenen. Als Nederland de besprekingen toch wil doen mislukken moet Nederland hier zelf maar de consequenties van ondervinden, aangezien Indonesie hierdoor als het ware gedwongen zalzijn een andere weg te bewandelen voor de realisering van de Indonesische nationale desiderata.

S u l u h I n d o n e s i a

Indien Nederland de door Indonesie voorgestelde amendementen zou afwijzen en de Uniebesprekingen derhalve zouden mislukken, moet de Indonesische delegatie maar direct huiswaartskeren en moet Indonesie de Unie unilateraal verbreken, aldus het PNI-geinspireerde "Suluh Indonesia". Volgens berekening zal Nederland wel instemmen met deze amandementen, aangezien Nederland anders geconfronteerd zal worden met de failure van de Uniebesprekingen en de unilaterale opheffing van de Unie.

Wij beseffen, dat Nederland garanties wenst te krijgen voor zijn financieel-economische belangen hier te lande, doch deze kunnen slechts middels onderhandelingen worden verkregen, zodat Nederland niet gebaat zal zijn met een mislukking van de Uniebesprekingen.

I n d o n e s i a R a y a

Het feit, dat premier Ali openlijk bekend heeft, dat de West-Iriankwestie los van de Uniekwestie zal worden behandeld en dat de nieuwe financieel-economische overeenkomsten met Nederland op een later tijdstip kunnen worden geformuleerd, is wel in flagrante tegenstelling met de stoere verklaringen van de regeringspartijen voor het vertrek van de delegatie Sunarjo, aldus "Indonesia Raya" in een hoofdartikel.

Betaalde figuren willen thans coute que coute slechts de opheffing van de Unie bewerkstelligen, omdat zij blijkbaar willen voorkomen, dat de delegatie Sunarjo helemaal met lege handen zal terugkomen. Indien dit het uiteindelijke resultaat zal zijn van de Uniebesprekingen in Den Haag vraagt het blad zich af, waarom de delegatie Sunarjo zoveel tijd heeft vers,ild om dit te realiseren. Nederland zal immers grif instemmen met de opheffing van de Unie alleen, zonder

herziening

herziening van de financieel-economische RTC-overeenkomsten.

Het blad concludeert dan ook, dat de delegatie Sunarjo zich thans in een dwangpositie bevindt, bekneld tussen de aanvankelijke stoere taal van de regeringspartijen, de impotentie van het kabinet en de vrees, dat een mislukking van de Uniebesprekingen een kabinetscrisis zal veroorzaken. Een en ander is geheel te wijten aan de ontactische politiek van de Indonesische regering, die als het er op aan komt, steeds gaat weifelen. Ook in de hoogste regionen heerst er een situatiedie de lachlust van het publiek opwekt.Zo betoogde president Soekarno tijdens zijn tournee door de Noord-Molukken, dat de delegatie Sunarjo bezig is te strijden voor de terugkeer van West-Irian, terwijl premier Ali erkend heeft, dat bij de Uniebesprekingen de West-Iriankwestie niet aan de orde is gesteld.

B e r i t a I n d o n e s i a

"Berita Indonesia" schrijft het niet eens te zijn met de eis van de Masjumi aan de regering om ook aan de oppositiepartijen inlichtingen te verschaffen over de besprekingen met Nederland, aangezien dit een nationale zaak is.

De regering kan in het parlement verantwoording van haar daden afleggen, en waar de minister van buitenlandse zaken a.i. gisteravond aan de sectie buitenlandse zaken van het parlement, waarin ook de leden van de oppositie zitting hebben, een toelichting heeft gegeven op het rapport van Yamin, kan gezegd worden, dat aan het verlangen van de Masjumi is voldaan.

Anders staat het met de plicht van het kabinet om aan de partijen die het steunen, inlichtingen over zijn stappen op politiek gebied te geven, aangezien de kabinetsleden aan de partij-discipline onderworpen zijn, ook al zullen deze partijen zich slechts in principiële zaken mengen.

Het blad acht het nodig om het vorenstaande naar voren te brengen om de indruk weg te nemen, dat de regering de opheffing van de Unie niet als een nationale zaak beschouwt, door groepen die een andere politieke overtuiging dan de regering zijn toegedaan, over het hoofd te zien. Deze indruk kan de eenheid van de maatschappij schaden en de aandacht die op de "tegenstander" gericht moet zijn afleiden, waardoor de regering tenslotte het mikpunt worden zal.

Het blad hoopt, dat de eis van de Masjumi uit nonchalance is voortgekomen en dat er geen andere bedoelingen achter schuilen, nl. om een scheur te veroorzaken in de eenheid van de maatschappij, nu deze zich tegenover een moeilijk nationaal probleem gesteld ziet, aldus het blad.

S u m b e r

In een hoofdartikel herinnert "Sumber" er aan reeds enkele dagen geleden geschreven te hebben, dat de delegatie Sunarjo het kabinet in een dwangpositie heeft geplaatst en het gesteld heeft voor een alternatief, nl. de delegatie Sunarjo desavoueren, waardoor Nederland in een gunstige positie komt te verkeren tegenover de internationale wereld en Sunarjo, Iskaq en Yamin worden "opgeofferd", of het aanvaarden van het door de delegatie Sunarjo goedgekeurde concept, waardoor onder de regeringspartijen moeilijkheden zullen ontstaan in verband met de "radicale" verklaringen die zij tot dusver inzake de opheffing van de Unie en West-Irian hebben gegeven.

Gelet op de stemmen in de regeringspartijen, schijnt de neiging te bestaan om Sunarjo, Iskaq en Yamin op te offeren. Als het geval niet zo tragisch was zouden wij de ontwikkeling sinds het vertrek van Sunarjo naar Den Haag, waarvan zoveel drukte werd gemaakt en dat van hun dames als een vrolijke klucht beschouwen.Sunarjo vertrekt naar Den Haag om met Nederland te onderhandelen. Hij heeft eenovereenkomst bereikt en als minister van buitenlandse zaken van dit grote land, heeft hij zijn instemming betuigd met het concept van de overeenkomst. Vervolgensopent hij "onderhandelingen" met Ali Sastroamidjojo (voorzitter van de PNI) door tussenkomst van Yamin. Yamin gaat vandaag weer naar Den Haag om de besprekingen met Nederland te heropenen, met een stel amendementen bij zich, die de delegatie er door moet zien te krijgen. Ali Sastroamidjojo is reeds te lang diplomaat om niet te weten, dat wij ons zelf en onze ministers in een "vreemde" positie zullen plaatsen met een besluit zoals thans door het kabinet genomen is. Sunarjo, Iskaq en Yamin zijn geenambtenaren; zij zijn politieke figuren, en Sunarjo is zelfs als minister van buitenlandse zaken voorzitter van de Indonesische delegatie.Volgens het gebruik en om wat nog van onze goede naam in het buitenland is overgebleven te behouden staat er voor Sunarjo, Iskaq en Yamin geen andere weg open dan zich terug te trekken als zij door Djakarta worden gedesavoueerd.

Nu

J

Nu Yamin zich bereid heeft verklaard om naar Den Haag te worden teruggezonden, nadat het concept, dat hij verdedigd heeft, door Djakarta is gedesavoueerd, komen alle kaarten in handen van Nederland. Nederland kan weigeren om de besprekingen te heropenen en kan onmiddellijk een campagne beginnen "om de internationale publieke opinie te overtuigen van ons onredelijk standpunt, waardoor onze minister van buitenlandse zaken noodgedwongen met het kabinet van mening moet verschillen. Of als de amendementen die door Yamin worden meegebracht niet van essentieel belang zijn voor Nederland, kan Nederland zich nog bereid verklaren tot het heropenen van de besprekingen; in dit geval zal echter de positie van Sunarjo moreel en politiek zo verzwakt zijn, dat Nederland met onze delegatie kan spelen". Zowel in het belang van de goede naam van Indonesie als van Sunarjo, Iskaq en Yamin hoopt het blad, dat een dergelijke toestand niet zalontstaan. Natuurlijk kunnen Ali Sastroamidjojo c.s. als Nederland de door Djakarta gewenste amendementen op het door Sunarjo goedgekeurde concept niet aanvaardt, de toestand forderen door de Unie unilateraal op te zeggen, nadat Sunarjo, Iskaq en Yamin en hun echtgenoten in Indonesie zijn teruggekeerd.

Ali Sastroamidjojo kan er beter over oordelen of in dat geval onze positie in internationale ogen sterk of zwak zal zijn. En van de binnenlandse situatie kunnen wij het volgende zeggen. Ons volk heeft zijn bereidheid bewezen om voor de belangen en de eer van het vaderland te strijden en zich op te offeren, maar Ali Sastroamidjojo c.s. moeten geen zware offers van ons volk vragen alleen en uitsluitend om hun fouten te bedekken, aldus "Sumber" tot slot.

Binnenlandse problemen

DJAKARTA, 29 Juli (P.I.Aneta) - In een werkconferentie met de minister van binnenlandse zaken heeft de sectie binnenlandse zaken van het parlement verschillende binnenlandse aangelegenheden besproken.

Behandeld werden de kwesties van het provinciaal bestuur van Celebes, het zelfbestuur van Surakarta, de mutaties en promoties bij het binnenlands bestuur, de samenstelling van een commissariaat voor aangelegenheden betreffende autonome gebieden en het wetsontwerp op het daerahbestuur.

Betreffende het provinciaal bestuur van Celebes heeft de minister van binnenlandse zaken ondermeer verklaard, dat resident Burhanuddin is aangewezen als waarnemer voor gouverneur Lanto Daeng Pasewang die thans met ziekteverlof is, in de plaats van Winarno. Winarno is met ingang van 1 Augustus benoemd tot gouverneur van Zuid-Sumatra waar hij gouverneur Isa vervangt.

Voorts zijn in Celebes reeds 3 resident-coördinatoren benoemd voor Noord-, Midden- en Zuid-Celebes en zijn in totaal 13 administratieve kabupatens ingesteld.

De besprekingen over de kwestie van het zelfbestuur van Surakarta zijn nog niet geeindigd. Hierover konden nog geen mededelingen worden gedaan.

De sectie is niet meer ingegaan op de kwestie van de mutaties en promoties bij het binnenlands bestuur omdat deze zaak reedsin de plenaire zitting van het parlement ter sprake is gebracht tijdens de interpellatie Asro Sosroatmodjo.

Betreffende de vorming van een commissariaat voor aangelegenheden van autonome gebieden, verklaarde minister Hazairin dat het oorspronkelijk de bedoeling is geweest het lichaam de naam van directoraat te geven. Hierop is men evenwel terug gekomen en werd de naam "commissariaat" gekozen.

De naam directoraat betekent een autonoom lichaam. Een commissariaat echter heeft slechts een adviserende functie. Ofschoon het ministerie van binnenlandse zaken reeds een afdeling autonomie en decentralisatie telt, wordt het bestaan van een dergelijk commissariaat noodzakelijk geacht.

De afdeling autonomie en decentralisatie regelt alles wat verband houdt met de uitvoering van het werk verbonden aan de autonome status van een gebied. Het commissariaat houdt echter toezicht op de instandhouding van de autonome status en draagt zorg voor de verdere ontwikkeling hiervan in de toekomst.

Het commissariaat dient de voorstellen hiertoe in bij de minister, die deze op zijn beurt doorgeeft aan de afdeling autonomie en decentralisatie ter vastlegging in een wetsontwerp.

In het commissariaat hebben zitting deskundigen op dit gebied, die reeds ervaringen hebben opgedaan.

De Uniebesprekingen in den Haag

's-GRAVENHAGE, 4 Augustus - De voorzitter van de Nederlandse en Indonesische delegaties aan de Uniebesprekingen, minister Luns en minister Sunarjo, hebben vanochtend op het ministerie van buitenlandse zaken een bespreking gevoerd, die een uur duurde.

De woordvoerder van de Nederlandse delegatie heeft na dit onderhoud het volgende medegedeeld:

"Mr Luns heeft een zeer openhartig gesprek gevoerd met minister Sunarjo gedurende een uur, waarbij minister Sunarjo een toelichting heeft gegeven op de resultaten van het bezoek van minister Yamin aan Djakarta. Verder zijn door minister Sunarjo overhandigd de door Indonesie gewenste wijzigingen op het ontwerp-protocol. De beide delegaties zullen hedenmiddag om vier uur in informele vergadering in de grafelijke zalen bijeenkomen".

Informele bijeenkomst

De Nederlandse en Indonesische delegaties zijn vanmiddag in informele vergadering bijeen geweest. De vergadering duurde ruim een uur. De woordvoerder van de Nederlandse delegatie heeft na afloop van de vergadering medegedeeld, dat deze bijeenkomst diende ter uitwisseling van gedachten en ter eerste bestudering van de door minister Yamin uit Djakarta meegebrachte suggesties.

Op "working level" zal de eerstvolgende dagen contact plaatsvinden tussen diverse leden van de delegaties en deskundigen. Gestreefd zal worden naar grootst mogelijke spoed.

Overeenkomst Uniebesprekingen ondertekend

's- GRAVENHAGE, 11 Augustus

Dinsdagavond hebben de voorzitters van de Nederlandse en Indonesische delegaties bij de besprekingen over de Nederlands-Indonesische Unie, de ministers Luns en Sunarjo, hun handtekeningen gezet onder de op de conferentie bereikte resultaten.

-0-0-0-0-

Persoverzicht Noord-Sumatra

MEDAN, 24 Juli (P.I.Aneta) -In het weekblad W a k t u wijst een van de hoofdredacteuren, Jusuf Sou'yb op het gevaar van insolventie, dat Indonesie bedreigt. Hij wijst erop, dat Indonesie niet in staat is gebleken zijn schuld aan Japan te voldoen en dat de huur voor de gebouwen van de Indonesische vertegenwoordiging in New York evenmin op tijd betaald is. De schrijver memoreert vervolgens,dat toen de gouverneur van de Bank Indonesia, mr Sjarudin Prawiranegara, de regering wees op het gevaar van de teruglopende gouddekking, hij beschuldigd werd met opzet onrust te willen verwekken. De regeringspers voerde zelfs een campagne voor zijn ontslag. Ook toen mr Burhanudin Harahap ultimo 1953 de regering op het gevaar van insolventie wees, werd deze waarschuwing slechts met spot begroet en werd deze slechts beschouwd als een poging van de oppositie om onrust te verwekken. In Juni 1953 was de gouddekking nog 37,6%. In Mei was deze gedaald tot 20,3%. De regering slaagde er echter in deze weer op te voeren tot 21,9%, waarom de regeringspers propaganda maakte voor dit mooie resultaat. Dit toont, aldus Waktu, een verontrustende mentaliteit. Op 7 Juli jl. was de gouddekking weer gedaald tot 20,3%. Daarnaast stapelen in verschillende havens zich importgoederen op ter waarde van ongeveer vierhonderd millioen rupiah, Indien de regering blijft weigeren hiervoor deviezenvergunningen uit te geven, zullen de prijzen in het binnenland zeker stijgen. Thans wil de regering geen deviezenvergunningen uitgeven, doch eerst was zij wel royaal met het uitgeven vanimportslips.
Het gevaar vaninsolventie is thans zeer reeel.

"Tangkas"

Het dagblad T a n g k a s memoreert, dat het met de verkiezingsregistratie niet erg blijkt te vlotten. Hiermede werd begonnen op 3 Mei en het was de bedoeling dat deze binnen 1 maand, op 3 Juni dus, gereed zou zijn. Thans is men reeds anderhalve maand verder en er zijn nog gebieden, waar men nog niet eens met de verkiezingsregistratie is begonnen o.a. in de kleine Sundaeilanden. Hieruit blijkt, aldus Tangkas, dat het enthousiasme voor het ten uitvoerleggen van de algemene verkiezingen reeds belangrijk is verminderd. Het blad vindt, dat het niet opgaat de slechte verbindingen voor de vertragingen verantwoordelijk te stellen. De oorzaak moet men veel eerder zoeken in moeilijkheden met de begrotingen en de veiligheid. In dit verband herinnert Tangkas eraan, dat in Noord-Sumatra slechts 30% van de kiezers geregistreerd is. Tangkas wijst er verder op, dat in enkele regeringspartijen, zoals in de PIR en de PSII, men zich reeds ontevreden begint te tonen over het regeringsbeleid, zodat het de vraag wordt of deze regering er nog in zal slagen verkiezingen te houden.

Ook Tangkas wijst ophet grote gevaar van de verminderde gouddekking van Indonesie. Volgens dit blad was deze op 14 Juni reeds tot 19,9% gedaald, wat betekent, dat het minimum van 20% is overschreden. De enige uitweg voor de moeilijkheden ziet het blad in een verhoging van de productie om te komen tot een hogere gelddekking. In dit verband laakt het blad ook de deviezenverspilling door de aankoop van villa Isola in Bandung met betaling in buitenlandse valuta.

K.H.Tjikwan en de financieel-economische situatie

DJAKARTA, 26 Juli (P.I.Aneta) - Het is de hoogste tijd, dat thans verbeteringen worden aangebracht in de financieel-economische situatie. Voor zover wij kunnen constateren gaat de situatie zienderogen achteruit en ofschoon van verschillende zijden reacties hierover worden vernomen en van regeringszijde maatregelen zijn getroffen, valt er van vooruitgang nog niets te bespeuren, aldus de voorzitter van de sectie economische zaken van het parlement K.H.Tjikwan in een onderhoud met P.I.Aneta.

Hij verklaarde, dat de sectie de ontwikkelingen met de grootste aandacht volgt en zich reeds om inlichtingen tot de regering heeft gewend. Verschillende gegevens zijn kort geleden ontvangen en na een nadere bestudering zal de sectie overgaan tot het opstellen van een programma aan de hand van de mogelijkheden die naar haar mening tot verbetering kunnen leiden.

De sectie economische zaken zal bij de opstelling van dit programma uitgaan van 5 principes, die noodzakelijk worden geacht opdat de pogingen tot verbetering werkelijk effectief zijn. Wij kunnen deze moeilijkheden slechts te boven komen als daadwerkelijk aandacht wordt besteed aan deze principes, bracht Tjikwan als zijn mening naar voren.

1. In de eerste plaats dient een bezuiniging op grote schaal en op elk gebied te worden doorgevoerd. Ook bij de import moet met overleg tot bezuigiging worden overgegaan. Luxe-artikelen dienen niet meer geimporteerd te worden en ook aan de import van textiel dienen beperkingen te worden opgelegd. Het volk moet de ernst van de situatie inzien en beseffen, dat om de moeilijkheden te boven te komen zijn medewerking nodig is. Luxe en overbodige kleding dienen voorlopig afgeschaft te worden. De financieel-economische situatie in ons land staat luxe-artikelen niet toe, en daar dienen wij rekening mee te houden. Klagen alleen helpt niet; wij moeten tonen daadwerkelijk mee te willen werken.
2. De deviezen die wij hebben, dienen gebruikt te worden in het belang van de opbouw van ons land. Het verstrekken van deviezen ten behoeve van consumptieartikelen dient tot het hoognodige beperkt te blijven. Meer aandacht dient te worden besteed aan kapitaalsgoederen, technische en industriële artikelen die nodig zijn voor de opbouw.
3. De export van Indonesische producten moet zoveel mogelijk tot de verschillende gebieden uitgebreid worden, en niet slechts beperkt blijven tot een bepaalde markt. Het is in het belang van Indonesie een zo uitgebreid mogelijk afzetgebied te hebben. Tot dusverre hebben wij onze export hoofdzakelijk gericht op het Westen. Wij dienen thans onze aandacht ook te richten op de landen achter het ijzeren gordijn, de Chinese Volksrepubliek inbegrepen. Het "embargo-probleem" dient feitelijk niet meer te bestaan en het bestaan hiervan is in deze tijd niet langer noodzakelijk. Wij dienen dan ook zo spoedig mogelijk dit probleem uit de weg te ruimen en wij zullen er bij de regering op aandringen niet te aarzelen met het treffen van de nodige maatregelen hiervoor.
4. Voortsmoeten wij aandacht schenken aan buitenlandse leningen of investeringen. Het buitenland zal hiertoe de nodige garanties vragen en hier dient de regering ook borg voor te staan. De sectie economische zaken wenst in dit verband een duidelijke verklaring van de regering omtrent de vraag op welk gebied de regering buitenlandse kapitaalsinvesteringen wenst en wat de status van de investeringen die reeds in Indonesie zijn gedaan, is en of dit tot "home" of "domestic" kapitaal zal worden gerekend. Ofschoon reedsom een verklaring hierover is verzocht, heeft de regering nog geen antwoord gegeven.
5. Een meer planmatige uitvoering van het financieel-economische beleid, dat thans veel te veel een incidenteel karakter heeft. Aldus de 5 punten die Tjikwan naar voren brácht als voorwaarden om de financieel-economische moeilijkheden te boven te komen.

Storting vooraf voor de import

Betreffende de maatregel van verhoging van de storting vooraf voor de import, verklaarde Tjikwan, dat vele klachten zijn ontvangen van de nationale importeurs.

Maandagmiddag zal de sectie economische zaken hierover een onderhoud hebben met de DEIP, Ikini, Bukuna, Gapindo, organisaties waar nationale importeurs zijn aangesloten.

Tjikwan

Tjikwan verklaarde, dat de sectie ten aanzien van deze kwestie nog geen vast omlijnd standpunt heeft, doch dat wel reeds stemmen zijn opgegaan om deze maatregel te wijzigen. In de sectie is men van mening, dat onderscheid dient te worden gemaakt tussen kapitaal-krachtige en minder kapitaalkrachtige bedrijven, of tussen buitenlandse en nationale importeurs.

De meningis, dat goederen die nodig zijn voor de opbouw, industriële goederen e.d. die geimporteerd worden door nationale importeurs van deze verhoging dienen te worden vrijgesteld en dat de maatregel slechts van toepassing zalzijn op de import van consumptiegoederen.

Hij voegde hieraan toe, dat wel wordt ingezien, dat een technische uitvoering moeilijk zal zijn en dat nog naar middelen wordt gezocht voor het vinden van een goede oplossing, waartoe o.a. een persoonlijk contact met de importeurs nodig wordt geacht.

Herorientatie

DJAKARTA, 25 Juli (P.I.Aneta) - De voorzitter van de Dewan Ekonomi Indonesia Pusat, R.Suchjar Tedjasukmana zette Zondag aan P.I.Aneta de noodzaak uiteen van een herorientatie op het gebied van het Indonesische financieel-economische beleid.

De herorientatie zou volgens de heer Tedjasukmana los dienen te staan van de tegenstellingen tussen de politieke partijen.

Hij zette hierover zijn mening en die van de DEIP uiteen, in verband met de toenemende ontevredenheid in regeringskringen over de financieel-economische toestand van het land. Van de zijde van het bestuur van de DEIP zijn hieromtrent de regering reeds menigmaal suggesties gedaan. Suggesties waarvan de DEIP meent, dat zij kunnen worden beschouwd als zijnde zakelijke en opbouwende bijdragen.

Het bestuur van de DEIP heeft de overheid op het hoogste niveau uiteengezet, dat de DEIP het in principe eens is met haar economisch en buitenlands beleid en dat de regering heeft getoond de zelfbewustheid te bezitten, beslissingen te nemen op economisch gebied, en ten aanzien van het buitenland, in kwesties die nu reeds enige tijd hangende waren. Deze beslissingen kwamen tegemoet aan de nationale wensen. Hiermede heeft de overheid een waardevolle bijdrage geleverd voor de toekomst van de nog zwakke grondslagen van de in opbouw zijnde economie van de Indonesische republiek.

Aan de andere kant heeft de DEIP ook enkele malen gewezen op de onjuiste maatregelen die zijn getroffen in het dagelijks beleid op financieel-economisch gebied.

De onjuiste maatregelen in het dagelijks beleid schijnen een remmende invloed te hebben in de ruimste zin, op het algemeen welzijn. Hierdoor is men zich bezorgd gaan afvragen of het streven van de regering om inhoud te geven aan de nationale opbouw niet geheel dreigt te mislukken.

De critiek die de DEIP heeft op het dagelijks beleid kan op drie punten worden geconcentreerd:

1. In het tactische dagelijks beleid, waar het de betrekkingen met het buitenland betreft, schijnt nog niet voldoende voorzichtigheid te worden betracht. Het streven van Indonesie om nieuwe betrekkingen aan te knopen met landen als de Oost-Europese, de Sovjet Unie en de Chinese Volksrepubliek heeft in de landen waarmede Indonesie reeds betrekkingen onderhield gevoelens doen rijzen van verwijdering en afkeer van de archipel.

En juist deze landen kopen reeds producten van Indonesie en leveren zelf goederen, die van goede qualiteit bleken te zijn. Deze landen beschikken verder over surpluskapitaal, dat in Indonesie kan worden belegd.

Daarom acht de DEIP het noodzakelijk, dat in het dagelijks beleid van de regering ten aanzien van de betrekkingen met het buitenland wordt gezocht naar methoden, die het juiste evenwicht geven, wat ook overeenkomt met het streven naar een onafhankelijkheidspolitiek.

2. Wat het dagelijks financiele beleid betreft wordt de indruk gewekt, dat de regering zuiniger moet worden in de uitgaven. Deze dienen beperkt te blijven tot het noodzakelijkste in het belang van 's lands budget en de koers van de Rupiah. Ook hierin moet een evenwicht worden gevonden.

3.

3, Wat in de publieke opinie wordt afgekeurd, is de concurrentiestrijd tussen de politieke partijen met het doel zichzelf te verrijken en de principiële belangen hiervoor op de achtergrond te plaatsen. De verdeling van deviezen voor de import is gebaseerd op partijpolitiek. Er worden credieten verstrekt aan kringen van politieke partijen voor de aankoop van hotels en andere buitenlandse bedrijven.

Voorts wordt de benoeming van technische krachten in de verschillende diensten gebaseerd op partijpolitiek en niet op capaciteit.

Dit heeft niet slechts verval in het economische leven ten gevolge, maar ook ondermijnt het de normen der zedelijkheid wat ongunstig is voor de nationale opbouw in zijn geheel.

Herorientatie in het dagelijks beleid moet daarom een dringende noodzaak worden genoemd, vooral omdat Indonesie thans aan de vooravond staat van op nieuwe leest geschoeide betrekkingen met Nederland en Japan, die beide van het grootste belang zijn voor het land uit economisch oogpunt.

In nationale commerciële kringen is men geenszins voornemens verklaringen af te leggen over de politiek of het regeringsbeleid. Men hoopt slechts, dat er een frisse wind zal komen te waaien, opdat het nationale prestige en de moed van de regering om op te treden nu werkelijk vruchten zullen afwerpen voor de opbouw van het land.

Aldus de uiteenzetting van de voorzitter van de DEIP.

Over de rijstaankoop

DJAKARTA, 24 Juli (P.I.Aneta) - In het verslag over haar orientatiereis tijdens de Vrijdag gehouden plenaire zitting van het parlement heeft de sectie economische zaken eveneens rapport uitgebracht over de gang van zaken bij de rijstaankoop door de regering.

De sectie bracht naar voren, dat er bij de tot nu toe gevolgde wijze van rijstaankoop geen zekerheid bestaat dat de tani's het grootste gedeelte van de aankoopprijs, zoals die door de regering is vastgesteld, in handen krijgen. De suggestie werd gedaan om naar een meer practische manier te zoeken.

Met betrekking tot de financiële moeilijkheden werd verklaard, dat men er reeds in geslaagd is om een groot deel hiervan te overwinnen. Over de vaststelling van het bedrag dat voor elk rayon beschikbaar moet worden gesteld, is de sectie van mening, dat dit bedrag in overeenstemming moet zijn met de hoeveelheid rijst, die in het betrokken rayon naar schatting zal kunnen worden aangekocht.

Daar de prijzen in de verschillende gebieden verschillend zijn, stelde de sectie voor de aankoopsprijs overeenkomstig de levenstandaard in de betrokken gebieden te doen vaststellen. Bovendien moet men rekening houden met de omstandigheden in de oogsttijd.

Wat betreft de positie van het binnenlands bestuur in verband met de rijstaankoop door de regering, is aan de sectie door het bestuur van Surakarta het voorstel gedaan deze taak aan de Jajasan Bahan Makanan op te dragen en niet aan het binnenlands bestuur, dat reeds zwaar belast is . het binnenlands bestuur dient hier alleen toezicht op te houden.

Tenslotte drong de sectie aan op het nemen van strenge maatregelen tegen rijstpellerijen die tegen de regeringsbepalingen handelen.

Coca-Cola-fabriek in Djakarta geopend

DJAKARTA, 24 Juli (P.I.Aneta) - Zaterdag vond in Djakarta de officiele opening plaats van de eerste coca-cola fabriek in Indonesie. Tegenwoordig waren o.a. de burgemeester van Djakarta en mevrouw Sudiro, regeringshoofden en vooraanstaande personen uit de zakenwereld. De fabriek werd opgericht door de Indonesian Bottlers Ltd, een nationaal bedrijf.

Per dag zullen circa 20.000 flessen coca-cola geproduceerd worden.

Het hoofdingrediënt wordt in de vorm van stroop uit de V.S. geimporteerd.

De flessen en de sluitingen zullen uit West-Duitsland geimporteerd worden daar dit volgens berekening goedkoper is. De directie zal er echter naar streven deze, evenals de kisten, in Indonesie te doen vervaardigen.

Zes Indonesiers zijn voordien speciaal opgeleid om de fabriek in bedrijf te kunnen houden, en door de Coca-cola Corporation in de V.S. zijn drie deskundigen beschikbaar gesteld.

Parlementair weekoverzicht

DJAKARTA, 1 Augustus (P.I.Aneta) - Maandag en Dinsdag heeft het parlement in eerste termijn zijn beschouwingen gehouden over het ontwerp voor een basiswet voor de defensie. Hadden zich aanvankelijk twintig sprekers opgegeven, uiteindelijk werd het woord gevoerd door 14 parlementsleden en wel PNI 2, Masjumi 2, . . , Partai Murba 2, en verder van de PRN, Parindra, SKI, Pers.Progressip, PKI, Partai Katolik, Partai Buruh en de Fraksi Demokrat elk een. Het wetsvoorstel bevat 41 artikelen en beoogt, zoals het regeringsantwoord op de afdelingsverslagen zegt, de grondslag der defensie in grote trekken te regelen. De uitwerking van de verschillende onderdelen van het weermachtprobleem, zoals bijvoorbeeld de dienstplicht, zalbij afzonderlijke wet of bij regeringsverordening worden vastgesteld.

Enkele sprekers wezen op het summiere karakter van het wetsvoorstel. Zo vroeg heer Kasimo (Partai Katolik) zich af, of de regering het probleem niet in al te grote trekken had willen regelen. Spreker zeide, dat van de 41 artikelen, waaruit het wetsvoorstel bestond, niet minder dan 13 artikelen verwezen naar een nadere en afzonderlijke uitwerking per wet of regeringsverordening.

De militaire vooropleiding op de scholen - evenzeer nog nader bij afzonderlijke wet te regelen - alsmede de ideologische zijde van de defensie-grondslag werd door meerdere sprekers onder de loupe genomen. Woensdagmorgen begonnen de beschouwingen in eerste termijn betreffende de interpellatie - Arso Sosroatmodjo. Bij deze beschouwingen voerden allereerst vier interpellanten het woord, te weten de heren Arso Sosroatmodjo, Basri, Jaman Sudjanaprawira en Sahetapi Engel. De heer Basri somde ondermeer een twintigtal namen op van personen, voor het merendeel behorende tot de partij van de minister van binnenlandse zaken, die voortijdig promoties zoud en hebben gemaakt.

Van de parlementsleden niet-interpellanten voerden slechts vier personen het woord. De heer Ahem Erningpradja (PNI) verdedigde hierbij ondermeer het beleid van de regering. Spreker noemde deze interpellatie een manoeuvre van de oppositie. "De ondertekening der motie spreekt voor zich zelf", aldus de heer A.Erningpradja.

De motie-Abdulhajat inzake de intrekking van het zoutmonopolie werd Woensdagavond in gewijzigde vorm bij acclamatie aangenomen. De wijziging - waartegen de regering geen bezwaren had - bestond hierin, dat de motie er bij de regering op aandrong een staatscommissie in te stellen. De taak dezer commissie zou zijn : a. bestudering van de zoutmonopolie-ordonnantie 1941: b. het opstellen van een nationale wet ter vervanging van bovengenoemde ordonnantie. Behalve ambtenaren zouden ook leden van het parlement in deze commissie zitting moeten hebben. Voorts zou de commissie bijhet opstellen van de nationale wet rekening moeten houden met hetgeen tijdens de debatten over de motie naar voren was gebracht.

Donderdagavond had de sectie buitenlandse zaken een werkvergadering met de minister-president in zijn kwaliteit van minister van buitenlandse zaken a.i. De werkvergadering ging over de besprekingen in Den Haag.

Noch de premier, noch de voorzitter der sectie wenste intussen aan de pers inlichtingen te verstrekken over het gesprokene. De vergadering werd bijgewoond door minister Yamin.

Ook de andere secties hebben zoals gebruikelijk de Donderdag besteed met het houden van vergaderingen. Vrijdag morgen werd vervolgens door de sectie H rapport uitgebracht over de reis, welke enkele leden der sectie gedurende het Lebaranreces hebben gemaakt.

Vrijdagmorgen werd ook de kwestie van de vacature-wijlen dr Setiabuddhi naar voren gebracht. Zoals men weet is wijlen dr D.D.Setiabuddhi in 1950 te Bandung overleden. Daar de wet op de vervanging van leden sedert enkele maanden van kracht is geworden zalook deze vacature vervuld moeten worden. Door de Masjumi werd het recht geclaimd om een candidaat naar voren te brengen. Enkele weken terug werd bijhet aanhangig maken van deze kwestie door enkele leden de vraag gesteld of wijlen dr Setiabuddhi wel lid van de Masjumi was. Op de zitting van Vrijdag jl.nu heeft de Masjumi-fractie brieven overgelegd, waaruit duidelijk bleek, dat dit inderdaad het geval was. De vergadering verleende daarop aan de Masjumifractie toestemming een persoon candidaat te stellen ter vervulling van deze vacature.

De voorlopige agenda voor de eerste helft van Augustus, welke op Maandag a.s. door

door het parlement goedgekeurd moet worden, vermeldt ondermeer Woensdag 4 Augustus: Voortzetting interpellatie-Arso Sosroatmodjo. Vrijdag 6 Augustus: Openbare zitting ter behandeling van het wetsontwerp om de Noodwet no 5/1953 (betalingsverkeer, TPI, etc.) tot wet te verklaren. Uit het regeringsantwoord op de afdelingsverslagen blijkt, dat de regering door deze wet jaarlijks Rp. 400 millioen meer aan ontvangsten denkt te kunnen boeken. Zij wijst erop, dat het mede in de bedoeling der regering heeft gelegen om een einde te maken aan een bestaande onbillijkheid. Wil men namelijk goederen bestellen, dan dient men voor de betaling dier goederen TPI's te kopen. Betaling van diensten kon geschieden zonder deze TPI's, terwijl diensten economisch bezien eigenlijk ook onder het begrip goederen vallen. Door de instelling van deze wet zullen dus goederen en diensten gelijkelijk worden getroffen. De eerste categorie door de TPI. Ten aanzien van de nieuwsberichtgeving wordt opgemerkt, dat de regering geen reden ziet om haar vrij te stellen van de TPI-regeling. Het feit, dat deze heffing de lasten van de desbetreffende organisaties zal verhogen is voor de regering nog geen reden om vrijstelling te geven. Op grond van dit feit zou door nationale bedrijven ook vrijstelling van de TPI-regeling gevraagd kunnen worden. Bovendien zullen de lasten, welke het gevolg zijn van deze TPI-regeling afgewenteld kunnen worden op de afnemers.

Het regeringsantwoord op de beschouwingen in eerste termijn betreffende de basisdefensiewet zal eveneens Vrijdagmorgen 6 Augustus worden gegeven. De debatten in tweede termijn worden gehouden op 11 dezer, terwijl op 13 dezer vermoedelijk het regeringsantwoord in tweede termijn plaatsvindt.

Het parlement kan dan onmiddellijk met de artikelsgewijze behandeling een aanvang maken. De verwachting is, dat men hiermede nog diezelfde ochtend gereed zal zijn. Na aanname van dit wetsontwerp komt direct aan de orde het wetsvoorstelom de wet no 22/1946 van de Rep.Indonesia (Djogja) van kracht te doen zijn voor geheel Indonesia. De wet heeft betrekking ophuwelijken, echtscheidingen etc.

Voorts vermeldt de voorlopige agenda de gebruikelijke afdelings- en sectievergaderingen.

Binnenlands weekoverzicht

DJAKARTA, 1 Augustus (P.I.Aneta) - Minister Yamin is de afgelopen week niet van de frontpagina's van de nationale dagbladen af geweest. Van het ogenblik af, dat hij in Europese jas gekleed, Maandagavond opKemajoran de Indonesische bodem betrad totdat hij Vrijdag weer naar Den Haag vertrok, is zijn gaan en staan het belangrijkste onderwerp geweest voor nieuwsberichten en commentaren. Yamin kwam naar Djakarta, nadat vorige week Zaterdag op het laatste ogenblik een formele zitting van de Indonesische en Nederlandse delegaties bij de Uniebesprekingen in Den Haag was afgelast op verzoek van de Indonesische delegatie. Bij zijn aankomst in de hoofdstad verklaarde minister Yamin "Goed nieuws uit Den Haag" te brengen. "De ontwerpovereenkomst wacht nog slechtsop ondertekening door de delegatievoorzitters", zo zeide hij, daaraan toevoegend, dat hij volledig rapport kwam uitbrengen aan de regering over de bereikte resultaten. Diezelfde avond hoorde de regering zijn verslag aan. De onvermoeibare minister Yamin woonde ook de volgende dagen langdurige kabinetszittingen bij, maakte zijn opwachting bij president en vice-president, had ontmoetingen met autoriteiten en vertrok Vrijdagochtend om, zoals het officiële communiqué daaromtrent luidde, "het kabinetsstandpunt aan de Indonesische delegatie te overhandigen ter bespreking met de Nederlandse delegatie". Dit kabinetsstandpunt, zo valt op te maken uit berichten en verklaringen, bevat enige amandementen op de ontwerpovereenkomst, zoals die Zaterdag ter tekening lag, voornamelijk ten aanzien van de financieel-economische regeling.

De regering hoopt, dat voor 17 Augustus, de nationale Indonesische feestdag, de besprekingen met bevredigend resultaat zullen worden beeindigd.

Het centrum van het nieuws over de Uniebesprekingen is thans weer verlegd naar Den Haag, waar de delegaties de volgende week weer zullen bijeenkomen.

Het verloop van zaken rondom de Uniebesprekingen eiste zodanig alle aandacht op, dat enige bladen de gehele week de plaats van het hoofdartikel reserveerden voor beschouwingen over deze aangelegenheid.

Het nieuws van nieuwe dynamietontploffingen in Palembang, die verband hielden met acties, gericht tegen de overplaatsing van gouverneur Isa van Zuid-Sumatra naar het ministerie van binnenlandse zaken te Djakarta, kwam daardoor op het

het tweede plan. Met algemene stemmen nam de provinciale raad van Zuid-Sumatra deze week voorts een motie aan, waarin geeist wordt,dat de overplaatsing van gouverneur Isa zal worden uitgesteld. In die motie werd voorts gezegd, dat de mutaties, welke de laatste tijd door de minister van binnenlandse zaken in Zuid-Sumatra worden doorgevoerd, een aaneenschakeling zijn vanpogingen om de deelnemers aan de onafhankelijkheidsstrijd opzij te schuiven en te doen vervangen door contra-revolutionnaire figuren.

Ook op Banka en in Kaju Agung worden acties gevoerd tegen overplaatsing van plaatselijke bestuursambtenaren.

Persstemmen Midden- en Zuid-Sumatra

MEDAN, 30 Juli (P.I.Aneta) - De in Palembang verschijnende F i k i r a n R a k j a t schrijft, dat bij de bevolking niet veel belangstelling bestaat voor de besprekingen over de opheffing over de Unie die op het ogenblik in Den Haag gevoerd worden. Over de gehele linie bestaat bij de bevolking trouwens niet veel belangstelling meer voor het regeringsbeleid. Het is de berichten daarover reeds beu geworden. Het blad wijst er op, dat dit gebrek aan politieke interesse van de bevolking een verontrustende factor is, vooral nu men voor de algemene verkiezingen staat. Het is nu eenmaal in een democratische staat noodzakelijk dat de bevolking belangstelling voor de problemen van de staat toont, wil de democratie niet ten onder gaan, aldus Fikiran Rakjat, dat tenslotte het woord van Willard G.Vleyer: "Without sound public opinion democracy must inevitably fail" citeert.

"Haluan"

De in Padang verschijnende Haluan trekt uit de verklaring van Yamin dat hij "goed nieuws" heeft meegebracht uit Den Haag de conclusie, dat de mogelijkheid groot is, dat de besprekingen over de opheffing van de Unie zullen slagen. Het blad wijst er echter op, dat indien alleen de Unie opgeheven wordt dit geen werkelijke betekenis zal hebben, waar dit slechts een symbolische daad is. Waar het in werkelijkheid om gaat, dat zijn de financieel-economische overeenkomsten.

In verband met de onrust die in Zuid-Sumatra is ontstaan naar aanleiding van de vervanging van gouverneur Isa door Winarno, herinnert Haluan aan eenmededeling van drs A.K.Gani, - de grote man van Zuid-Sumatra - waarin deze zei, dat hij zich altijd achter Isa zou blijven stellen, gezien diens grote verdiensten in de vrijheidsstrijd. Gani is lid van de PNI en Isa en Winarno zijn eveneens lid van deze partij. Het is dus duidelijk, dat Partij-politiek hierbij geen rol speelt, doch dat het gaat om de persoon van betrokkene. Haluan ziet hierin een teken, dat de regering nog altijd te weinig rekening houdt met de wensen van de gebieden zelf.